

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi patentti- ja rekisterihallituksesta ja patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki patentti- ja rekisterihallituksesta. Lailla korvattaisiin nykyinen patentti- ja rekisterihallituksesta annettu laki.

Patentti- ja rekisterihallituksen yleisistunto korvattaisiin valtioneuvoston määrääjäksi nimittämällä johtokunnalla. Valitusosasto muutettaisiin patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakunnaksi. Samalla patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä säädettäisiin laki, johon koottaisiin nykyisin eri laeisi-

sa olevat viraston valitusosastossa käsiteltäviä asioita koskevat säännökset.

Esitykseen sisältyvät myös ehdotukset laeiksi patenttilain 25 ja 72 §:n, mallioikeuslain 22 §:n, yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetun lain 29 §:n, hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 23 §:n, tavaramerkkilain 51 a §:n ja kaupparekisterilain muuttamisesta.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1992.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Patentti- ja rekisterihallitus käsittelee patentteja, tavaramerkkejä, mallioikeutta, integroidun piirin piirimallia, hyödyllisyysmallioikeutta, kaupparekisteriä ja yrityskiinnitystä koskevia asioita. Patentti- ja rekisterihallituksen hallinnon järjestämisestä säädetään patentti- ja rekisterihallituksesta annetussa laissa (749/65) ja sen nojalla annetussa asetuksessa (213/82).

Patentti- ja rekisterihallituksesta annetun lain 3 §:n mukaan patentti- ja rekisterihallituksessa ratkaistava asia käsitellään keskusviraston yleisistunnossa niissä tapauksissa, joista asetuksella niin säädetään. Muut asiat ratkaisee pääjohtaja tai viraston muu virkamies taikka ne ratkaistaan osastoistunnossa sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

Patentti- ja rekisterihallituksesta annetussa

asetuksessa säädetään, että yleisistunnossa ratkaistaan asiat, jotka koskevat muun muassa tulo- ja menoarvioehdotusta, toimintasuunnitelmaa, viraston virkamiesten nimityksiä ja ratkaisuvallan myöntämistä viraston virkamiehelle. Yleisistuntoon ottavat osaa viraston pääjohtaja puheenjohtajana sekä ylijohdaja ja osastopäälliköt jäseninä.

Patentti- ja rekisterihallituksen yleisistunto on toiminut tähän asti joustavasti ja tehokkaasti. Pääjohtajasta, ylijohdajasta ja osastopäälliköistä koostuva yleisistunto on tarjonnut mahdollisuuden asioiden monipuoliseen käsittelyyn. Toimiva johto on pysynyt ajan tasalla patentti- ja rekisterihallituksen kannalta keskeisissä hankkeissa. Toisaalta yleisistunnossa tapahtuva päätöksenteko soveltuu melko huonosti valtioneuvoston ja kauppa- ja teollisuusministeriön patentti- ja rekisterihallitukselle asettamien tulostavoitteiden toteuttamiseen. Meneillään oleva virastojen ja laitosten hallin-

non kehittäminen edellyttää, että perinteiseen keskusvirasto-organisaatioon kuuluva viraston yleisistunto korvataan valtioneuvoston määrääjäksi nimittämällä johtokunnalla.

Yleisistunnon korvaamisella johtokunnalla pyritään saamaan patentti- ja rekisterihallituksen hallintojärjestelmään nopeutta ja tehokkuutta erottamalla toisistaan suuntaviivoista päättävä yleisjohto eli johtokunta ja toimiva johto eli patentti- ja rekisterihallituksen virkamiesjohto. Johtokunnan muodostamisella varmistettaisiin se, että patentti- ja rekisterihallituksen tärkeimpien päätösten teko perustuu mahdollisimman monipuoliseen harkintaan. Johtokunnan tarkoituksena on tuoda patentti- ja rekisterihallituksen johtamiseen laaja-alaista osaamista yhteiskunnan eri aloilta sekä parantaa viraston johtamisedellytyksiä ja ohjattavuutta.

Ehdotuksen yleisenä lähtökohtana on ollut valtioneuvoston ja valtiovarainministeriön antamat periaatepäätökset ja valmisteluohjeet hallinnon kehittämisestä.

Patentti- ja rekisterihallituksesta annetun lain 4—10 §:ään on sisällytetty patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelyä koskevat säännökset. Virastossa on valitusosasto, joka käsittelee valitukset patentti- ja rekisterihallituksen päätöksistä, joilla on ratkaistu patenttia, tavaramerkkiä, mallioikeutta, hyödyllisyysmallioikeutta, integroidun piirin piirimallia tai kaupparekisteri-ilmoitusta koskeva asia.

Valitusosasto on hallinto-oikeudellinen lainkäyttöelin, jossa noudatetaan laillista oikeudenkäyntijärjestystä. Valitusosastoon kuuluu kolme jäsentä. Puheenjohtajana toimii patentti- ja rekisterihallituksen pääjohtaja tai ylijohdaja sekä jäsenenä patentti- ja rekisterihallituksen osastopäälliköt, apulaisosastopäälliköt, toimistopäälliköt tai yli-insinöörit sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

Patentti- ja rekisterihallituksesta annetun lain 6—8 §:ssä on määräykset siitä, millaisia menettelyjä asianosaisten kuulemisessa, suullisessa kuulustelussa ja todistajien kuulemisessa valitusosastossa noudatetaan.

Patenttilaissa (550/67), mallioikeuslaissa (221/71), tavaramerkkilaisissa (7/64), yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetussa laissa (32/91) ja hyödyllisyysmallioikeudesta annetussa laissa (800/91) on kussakin asiassälöltään samanlainen säännös valitusmenettelys-

tä valitusosastoon ja valitusosaston päätöksistä korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Valitusosasto toimii ensimmäisen asteen oikeudellisena valituselimenä patentti- ja rekisterihallituksen tekemissä hallinnollisissa päätöksissä, jotka koskevat elinkeinonharjoittajien ja yksityisten ihmisten tekemiä hakemuksia kuten esimerkiksi patenttihakemuksia tai kaupparekisteri-ilmoituksia. Näitä päätöksiä tekevät ne patentti- ja rekisterihallituksen virkamiehet, joille tällainen ratkaisuvallta on annettu lailla ja sen nojalla annetuilla säännöksillä. Koska tarkoitus on, että valitusosasto toimii patentti- ja rekisterihallituksen muusta toiminnasta riippumattoman hallintotuomioistuimen tavoin, ei ole tarkoituksenmukaista, että valitusosastoa koskevat säännökset sisältyvät patentti- ja rekisterihallituksen hallintolakiin. Valitusosaston nimi kuvaa huonosti valitusosaston tehtäviä suhteessa patentti- ja rekisterihallituksen muihin osastoihin.

Edellä mainitulla perusteella ehdotetaan, että valitusosastosta säädettäisiin erillinen laki, johon sisällytettäisiin nykyisin patentti- ja rekisterihallituksesta annetussa laissa olevat valitusosastoa koskevat säännökset. Samalla valitusosaston nimi ehdotetaan muutettavaksi patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakunnaksi. Nimen muutoksella korostettaisiin valitusosaston hallintotuomioistuimen asemaa verrattuna patentti- ja rekisterihallituksen muihin osastoihin.

Lisäksi ehdotetaan, että puheenjohtajan ja jäsenten kelpoisuusvaatimuksia muutettaisiin. Samoin asianosaisten kuulemista, suullista kuulustelua ja todistajien kuulemista koskevia säännöksiä tarkistettaisiin voimassa olevan lainsäädännön mukaisiksi.

2. Asian valmistelu

Valtiovarainministeriö asetti 8 päivänä kesäkuuta 1988 toimikunnan selvittämään ministeriöitten alaisen keskushallinnon yksiköiden johto-organisaation kehittämistarpeita ja valmistelemaan tarvittavia uudistuksia. Toimikunnan asettaminen perustui valtioneuvoston 12 päivänä toukokuuta 1988 tekemään päätökseen toimenpiteistä hallinnon uudistamiseksi.

Toimikunta tarkasteli virastojen johtamista koskevassa mietinnössään (komiteanmietintö 1989:8) erityisesti kollegiaaliseen johtamiseen liittyviä uudistustarpeita. Toimikunta katsoi,

että toiminta- ja tulostavoitteilla tapahtuvan ohjauksen läpiviemiseksi on johtamistapoja uudistettava ja kollegioista päätöksentekoelementinä luovuttava. Kollegiot pitäisi korvata niitä monipuolisimmilla ja joustavimmilla johtokunnilla, jotka valtioneuvosto asettaisi määrääjäksi. Johtokunnat vastaisivat virastojen toiminnan päälinjojen määrittämisestä ja kehittämisestä.

Patentti- ja rekisterihallitus selvitti vuosina 1989 ja 1990 toimikunnan suositusten mukaisen johtamisjärjestelmän luomista patentti- ja rekisterihallitukseen. Patentti- ja rekisterihallituksen asettama työryhmä, jossa olivat edustettuna patentti- ja rekisterihallitus sekä kauppa- ja teollisuusministeriö, luovutti 8 päivänä helmikuuta 1991 kauppa- ja teollisuusministeriölle ehdotuksensa laiksi ja asetukseksi patentti- ja rekisterihallituksesta.

Työryhmä esitti luopumista kollegiosta ja siirtymistä johtokuntaan patentti- ja rekisterihallituksen ylimpänä päätöksentekoelementinä. Johtokunta asettaisi käytännön tavoitteet patentti- ja rekisterihallituksen toiminnalle sekä ohjaisi ja valvoisi näiden tavoitteiden toteutumista. Johtokunnan kokoonpanosta, tarkemmista tehtävistä ja toimikaudesta säädettäisiin asetuksella.

Työryhmä esitti lisäksi eräitä vähäisempiä muutoksia voimassa olevaan lakiin ja asetukseen.

Työryhmän ehdotuksista pyydettiin valtiovarainministeriön lausunto. Hallituksen esitys on laadittu noudattaen pääosin työryhmän ehdotuksia ja valtiovarainministeriön lausuntoa. Patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakuntaa koskevat säännökset on lisätty ehdotukseen kauppa- ja teollisuusministeriössä. Patentti- ja rekisterihallitus ei vastusta valitusosaston muuttamista patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakunnaksi.

3. Esityksen hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset

Johto-organisaation uudistus on omiaan tehostamaan patentti- ja rekisterihallituksen toimintaa ja ohjautuvuutta painopistealueille. Uudistuksen vaikutukset näkyvät välillisesti patentti- ja rekisterihallituksen palvelukyvyn parantumisessa ja toiminnan tuloksellisuuden lisääntymisessä.

Uudistus ei välittömästi vaikuta virkarakenteeseen. Pitkällä tähtäimellä toiminnan tehostuminen vähentää mahdollisesta tehtävien lisääntymisestä aiheutuvaa lisäresurssien tarvetta. Johtokunnan jäsenyydet ovat luonteeltaan sivu- ja luottamustoimia. Johtokunnan palkkioita lukuun ottamatta uudistus ei lisää valtion menoja.

4. Suhde muuhun lainsäädäntöön

Samassa yhteydessä kun patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä säädettäisiin erillinen laki, siirrettäisiin patenttilaissa, mallioikeuslaissa, tavaramerkkilaisissa, yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetussa laissa ja hyödyllisyysmallioikeudesta annetussa laissa olevat valitusmenettelyä koskevat säännökset tähän lakiin. Lainsäädännön selkeyden kannalta olisi perusteltua, että kaikki patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelyä koskevat säännökset olisivat samassa laissa, koska ei ole tarkoituksenmukaista sisällyttää moneen eri lakiin sisällöltään samanlaisia säännöksiä.

Yrityskiinnitysten osalta valitusmenettelystä säädetään yrityskiinnityslaisissa (634/84). Muista patentti- ja rekisterihallituksen käsittelemistä asioista poiketen valitusviranomaisena on Helsingin hovioikeus. Ehdotettu muutos ei koskisi yrityskiinnitysasioita eikä siten muuttaisi olemassa olevaa tilannetta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki patentti- ja rekisterihallituksesta

1 §. *Viraston asema.* Pykälän mukaan patentti-

ti- ja rekisterihallitus olisi kauppa- ja teollisuusministeriön alainen virasto. Säännös vastaisi voimassa olevassa laissa olevaa säännöstä.

2 §. *Tehtävät.* Patentti- ja rekisterihallituksen tehtävänä olisi käsitellä patenttilaissa, tavara-

merkkilaissa, mallioikeuslaissa, hyödyllisyysmallioikeudesta annetussa laissa, kaupparekisterilaissa, toiminimilaissa, yritys kiinnityksiläissa ja yksinoikeudesta integroidun piirin piirimaliin annetussa laissa tarkoitettuja asioita.

Valtaosan tehtävistä muodostaa kaupparekisteri-ilmoitusten sekä patentti-, tavaramerkki-, mallioikeus-, hyödyllisyysmallioikeus-, yritys kiinnitys- ja piirimallihakemusten käsittely.

Voimassa olevaan lakiin verrattuna patentti- ja rekisterihallituksen tehtäviin ehdotetaan lisättäväksi yleisluontoinen maininta siitä, että patentti- ja rekisterihallituksen tehtävänä on teknisen ja taloudellisen kehityksen edistäminen. Patentti- ja rekisterihallituksen asiakas-kunnan muodostaa noin 260 000 suomalaista ja ulkomaalaista elinkeinonharjoittajaa. Virasto voi edistää teknistä ja taloudellista kehitystä käsittelemällä asiakkaiden tekemät hakemukset nopeasti, joustavasti ja luotettavasti. Toinen tapa edistää teknistä ja taloudellista kehitystä on tarjota patentti- ja rekisterihallituksen asiakkaille erilaisia neuvonta- ja informaatiopalveluja. Nykyisin virastossa on jo kaupparekisteriasioita varten neuvontalakimiehiä ja patenttiasioita varten neuvontainsinöörejä. Tavoitteena on tulevaisuudessa kehittää ja laajentaa tätä toimintaa.

3 §. *Johtokunta.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi patentti- ja rekisterihallituksen johtokunnasta. Johtokunnan nimittäisi valtioneuvosto. Lakiin ei sisältyisi määräyksiä tehtävistä, kokoonpanosta tai toimikaudesta, vaan niistä säädettäisiin asetuksella.

Johtokunnan tehtävänä olisi asettaa käytännön tavoitteet patentti- ja rekisterihallituksen toiminnalle sekä valvoa ja ohjata näiden tavoitteiden toteutumista. Johtokunnalla olisi siten yleisvastuu viraston toiminnasta. Tämä edellyttäisi johtokunnan jäseniltä laajaa asiantuntemusta ja aktiivisuutta. Johtokuntaan nimettäisiin pääasiassa viraston ulkopuolisia asiantuntijoita. Johtokunnan puheenjohtajana toimisi patentti- ja rekisterihallituksen pääjohtaja.

4 §. *Asioiden ratkaiseminen.* Patentti- ja rekisterihallituksessa tehdään hakemuskäsittelyn yhteydessä hyvin suuri määrä hallintopäätöksiä. Virasto käsittelee vuosittain yli 20 000 kaupparekisteri-ilmoitusta sekä patentti-, mallioikeus- ja tavaramerkin rekisteröintihakemusta. Viraston työskentelytehon kannalta on olennaista, että päätösvaltaa eri asioissa ei keskitetä pelkästään johtokunnalle tai pääjoh-

tajalle, vaan että myös muille virkamiehille annetaan itsenäistä ratkaisuvaltaa.

Pykälässä ehdotetaan, että patentti- ja rekisterihallituksessa käsiteltävän asian ratkaisee johtokunta tai patentti- ja rekisterihallituksen pääjohtaja taikka muu virkamies sen mukaan kuin asetuksella säädetään. Asia voidaan määrätä ratkaistavaksi myös osastoistunnossa. Tarkoituksena on asetuksessa luetella ne asiat, jotka johtokunta ratkaisee. Kuten edellisen pykälän kohdalla ehdotettiin, johtokunta keskittyisi viraston yleisjohtamiseen ja toiminnan suuntaviivoista päättämiseen. Johto-organisaation uudistamiselle asetettavien tavoitteiden mukaisesti johtokunnan ratkaistavaksi ei tulisi hakemuskäsittelyyn liittyviä päätöksiä. Tarkoituksena on asetuksella säätää, että patentti- ja rekisterihallitukselle kuuluvat asiat ratkaisee johtokunta, pääjohtaja tai muu virkamies, jolle sellainen ratkaisuvaltta on työjärjestyksellä tai pääjohtajan päätöksellä annettu. Tämä vastaisi periaatteeltaan voimassa olevan lain säännöksiä.

5 §. *Muutoksenhaku.* Pykälä sisältäisi viittauksen patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakuntaan. Tarkoituksena on säätää erillinen laki patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä.

Pykälän 2 momentti sisältäisi säännöksen siitä, miten sellaisten päätösten osalta, jotka eivät kuulu valituslautakunnan käsiteltäviksi, valitettaisiin. Näiden osalta muutosta haettaisiin valittamalla korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Valitusmenettelystä on tarkoitus säätää ehdotetussa laissa patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä.

6 §. *Maksut.* Pykälä sisältäisi viittaussäännöksen, joka koskisi patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittäviä maksuja ja toimituskirjoista perittäviä leimaveroja. Tällä hetkellä suoritteista peritään maksuja valtion maksuperustelain mukaisesti ja toimituskirjoista leimaveroja leimaverolain mukaisesti. Valmisteltavana on kuitenkin erillinen laki patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista.

1.2. Laki patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä

1 §. Pykälässä ehdotetaan, että patentti- ja rekisterihallituksen valitusasiat käsitellään tämän lain mukaisesti.

2 §. Pykälässä säädettäisiin patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakunnasta. Valituslautakunta jatkaisi nykyisen patentti- ja rekisterihallituksen valitusosaston toimintaa. Muutoksella on tarkoitus kuitenkin korostaa valituslautakunnan toiminnan erilaista luonnetta suhteessa muuhun patentti- ja rekisterihallituksen toimintaan ja myös tuoda lainsäädännössä paremmin esille valituslautakunnan asema hallinnollisena lainkäyttöelimenä.

3 §. Pykälässä säädettäisiin valituslautakunnassa käsiteltävistä asioista. Säännöksen sisältö vastaisi pääosin voimassa olevaa lainsäädäntöä. Pykälän 1 momenttiin on kuitenkin lisätty maininta hyödyllisyysmallioikeutta ja integroidun piirin piirimallia koskevista asioista. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, mistä päätöksistä voi hakea muutosta valituslautakunnalta. Sen sijaan siitä, kuka saa hakea muutosta, säädetään patenttilaissa, mallioikeuslaissa, tavaramerkkilaisissa, hyödyllisyysmallioikeudesta annetussa laissa, kaupparekisterilaisissa ja yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetussa laissa. Pääsääntöisesti päätökseen saa hakea muutosta vain hakemuksen, väitteen tai mitättömäksijulistamisvaatimuksen tekijä. Hakemusten tekijöiden kannalta on selkeämpää säilyttää kussakin erityislaissa säännökset siitä, kuka saa hakea eri tapauksissa muutosta, eikä siirtää säännöksiä myös tältä osin ehdotettuun lakiin patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että valitusmenettelystä yritysikiinnitysasioissa säädetään erikseen. Yritysikiinnitysasioissa valitus tehdään Helsingin hovioikeudelle eikä ehdotus muuta tätä tilannetta.

4 §. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin valitusajasta, joka olisi kuten nykyisin 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista.

Pykälän 2 ja 3 momentissa säädettäisiin valituskiellosta. Valitusoikeus rajoitettaisiin asianosaisiin eli valitusta ei saisi tehdä muu kuin hakija tai väitteen, vaatimuksen tai mitättömäksijulistamisvaatimuksen tekijä. Vaikka patentti-, tavaramerkki-, mallioikeus- ja kaupparekisterilakeihin sekä hyödyllisyysmallioikeudesta ja yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annettuihin lakeihin sisältyvät säännökset siitä, kuka voi eri tapauksissa valittaa, on ehdotettuun lakiin patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä selkeyden vuoksi tarpeen ottaa nimenomainen valituskielto.

5 §. Pykälä sisältäisi säännökset valituslautakunnan kokoonpanosta. Nykyisen valitusosaston puheenjohtajana on patentti- ja rekisterihallituksesta annetun lain 5 §:n mukaan toiminnut viraston pääjohtaja tai ylijohtaja. Valitusasioiden lisääntyminen ja istuntojen lukuisuus ovat käytännössä aiheuttaneet ongelmia. Tämän vuoksi ehdotetaan, että valituslautakunnan puheenjohtajana voisi toimia muukin patentti- ja rekisterihallituksen virkamies, jolla on kokemusta tuomarintehtävien hoidosta tai hallintolainkäytöstä. Voimassa olevassa laissa ei ole säännöksiä valitusosaston puheenjohtajan kelpoisuudesta. Voimassa olevan patentti- ja rekisterihallituksesta annetun asetuksen mukaan pääjohtajalta ja ylijohtajalta vaaditaan oikeustieteen kandidaatin tutkinto ja kokemusta tuomarintehtävistä. Tämän vuoksi kelpoisuusvaatimuksen sisällyttäminen lakiin ei tiukenna puheenjohtajan kelpoisuusvaatimusta. Lisäksi lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan tuomarintehtävien hoidon sijasta hallintolainkäytössä hankittu kokemus antaisi patentti- ja rekisterihallituksen virkamiehelle kelpoisuuden valituslautakunnan puheenjohtajaksi.

Nykyisin valitusosaston muuna jäsenenä voi toimia vain patentti- ja rekisterihallituksen osastopäällikkö, apulaisosastopäällikkö, toimistopäällikkö tai yli-insinööri. Tämän on katsottu rajoittavan liiaksi jäseneksi nimettävien piiriä. Tämän vuoksi ehdotetaan, että valituslautakunnan jäsenenä voisi toimia muukin valtion virkamies kuin patentti- ja rekisterihallituksen virkamies. Edellytyksenä olisi, että kyseisellä henkilöllä olisi ylempi korkeakoulututkinto ja perehtyneisyyttä teollisoikeuksiin. Käytännössä voidaan ajatella, että patenttiasioissa valituslautakuntaan nimettäisiin jäseneksi esimerkiksi kyseisen alan professori teknillisestä korkeakoulusta.

6 §. Pykälän mukaan asiaa valituslautakunnassa käsiteltäessä noudatetaan laillista oikeudenkäyntijärjestystä, mikä johtuu valituslautakunnan asemasta hallinto-oikeudellisena lainkäyttöelimenä. Säännös vastaisi voimassa olevaa patentti- ja rekisterihallituksesta annetun lain 6 ja 7 §:ää.

Pykälän 3 momentissa annettaisiin valtuutus asetuksella säätää, että asetuksella tarkemmin säädettävät puuttuvat asiakirjajäljennökset voidaan tarvittaessa hankkia asianosaisen kustannuksella.

7 §. Pykälässä ehdotetaan, että valituslauta-

kunnassa voidaan toimittaa suullinen käsittely ja kuulla todistajia ja asiantuntijoita. Säännös vastaisi sisällöltään voimassa olevaa patentti- ja rekisterihallituksesta annetun lain 8 §:ää, mutta säännöksen sanamuoto on tarkistettu suullista käsittelyä koskevien voimassa olevien säännösten mukaisiksi. Mahdollisuus kuulla todistajia ja asiantuntijoita on tarpeen säilyttää.

8 §. Pykälä sisältäisi säännökset muutoksenhausta korkeimpaan hallinto-oikeuteen ja se vastaisi voimassa olevaa patentti- ja rekisterihallituksesta annetun lain 9 §:ää. Valitusaika on 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Pykälän 2 momentti sisältää myös määräykset siitä, miten haetaan muutosta päätökseen, jolla todistaja on tuomittu rangaistukseen poissaolosta tai muusta niskoittelusta taikka joka koskee korvauksen maksamista todistajalle.

9 §. Pykälä sisältää säännöksen asian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Patenttiasioita, hyödyllisyysmalliasioita ja integroidun piirin piirimallia koskevia asioita korkeimmassa hallinto-oikeudessa käsiteltäessä tulee käsittelyyn osallistua riittävän teknillisen asiantuntemuksen takaamiseksi kaksi yli-insinööriä. Yli-insinöörin tulee olla teknillisen korkeakoulun loppututkinnon suorittaneita ja patenttiasioihin perehtyneitä. Säännös vastaa sisällöltään voimassa olevan patentti- ja rekisterihallituksesta annetun lain 10 §:ää.

1.3. Patenttilaki

Voimassa olevan patenttilain 25 ja 72 §:ään sisältyvät valitusmenettelyä koskevat säännökset. Kun patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä valituslautakunnassa säädettäisiin erillinen laki, ehdotetaan näissä pykälissä viitattavaksi tähän lakiin.

1.4. Mallioikeuslaki

Voimassa olevan mallioikeuslain 22 §:ään sisältyvät valitusmenettelyä koskevat säännökset. Kun patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä valituslautakunnassa säädettäisiin erillinen laki, ehdotetaan tässä pykälässä viitattavaksi tähän lakiin.

1.5. Laki yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin

Voimassa olevan yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetun lain 29 §:ään

sisältyvät valitusmenettelyä koskevat säännökset. Kun patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä valituslautakunnassa säädettäisiin erillinen laki, ehdotetaan tässä pykälässä viitattavaksi tähän lakiin.

1.6. Laki hyödyllisyysmallioikeudesta

Voimassa olevan hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 23 §:ään sisältyvät valitusmenettelyä koskevat säännökset. Kun patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä valituslautakunnassa säädettäisiin erillinen laki, ehdotetaan tässä pykälässä viitattavaksi tähän lakiin.

1.7. Tavaramerkkilaki

Voimassa olevan tavaramerkkilain 51 a §:ään sisältyvät valitusmenettelyä koskevat säännökset. Kun patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä valituslautakunnassa säädettäisiin erillinen laki, ehdotetaan tässä pykälässä viitattavaksi tähän lakiin.

1.8. Kaupparekisterilaki

Voimassa olevan kaupparekisterilain 29 §:ssä viitataan patentti- ja rekisterihallituksesta annettuun lakiin. Kun valitusmenettelyä koskevat säännökset sijoitettaisiin erilliseen lakiin, ehdotetaan viittaussäännöstä vastaavasti muutettavaksi.

Voimassa olevan patentti- ja rekisterihallituksesta annetun lain 10 a §:ssä säädetään patentti- ja rekisterihallituksen oikeudesta saada verohallitukselta tietoja liiketoimintaa harjoittavista kirjanpitovelvollisista. Lainsäädännön selkeyttämiseksi säännös ehdotetaan siirrettäväksi kaupparekisterilakiin, jonne se osittain kuuluu.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotetut lait patentti- ja rekisterihallituksesta sekä patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä olisivat sisällöltään sup-

peita patentti- ja rekisterihallituksen toiminnan yleisiä perusteita säätäviä lakeja. Tarkemmat säännökset patentti- ja rekisterihallituksen hallinnosta annettaisiin asetuksella. Samoin annettaisiin asetus patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä. Luonnokset asetuksiksi ovat esityksen liitteenä.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1992.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

patentti- ja rekisterihallituksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Viraston asema

Patentti- ja rekisterihallitus on kauppa- ja teollisuusministeriön alainen.

2 §

Tehtävät

Patentti- ja rekisterihallituksen tehtävänä on teknisen ja taloudellisen kehityksen edistäminen. Se käsittelee patenttia, integroidun piirin piirimallia, hyödyllisyysmallioikeutta, mallioikeutta, tavaramerkkiä, yrityskiinnitystä, kaupparekisteriä, tilinpäätösasiakirjojen julkistamista ja toiminimeä koskevat asiat sekä tarjoaa alansa tietopalveluja. Sen käsiteltäväksi voidaan asetuksella määrätä myös muita teollisuudellisia ja rekisterinpitoon liittyviä asioita.

Patentti- ja rekisterihallituksen tulee suorittaa ne selvitys-, kokeilu-, seuranta- ja suunnittelutehtävät, jotka kauppa- ja teollisuusministeriö sille antaa.

3 §

Johtokunta

Patentti- ja rekisterihallituksessa on johtokunta, jonka jäsenet valtioneuvosto määrää. Johtokunnan tehtävistä, kokoonpanosta ja toimikaudesta säädetään asetuksella.

4 §

Asioiden ratkaiseminen

Patentti- ja rekisterihallituksessa käsiteltävän

asian ratkaisee johtokunta, pääjohtaja tai muu patentti- ja rekisterihallituksen virkamies sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

5 §

Muutoksenhaku

Patentti- ja rekisterihallituksen päätökseen saa hakea muutosta patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakunnalta sen mukaan kuin siitä erikseen lailla säädetään.

Patentti- ja rekisterihallituksen päätökseen sellaisessa asiassa, joka ei kuulu patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakunnan käsiteltäväksi, saa, jollei toisin säädetä, hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen sen mukaan kuin siitä erikseen lailla säädetään.

6 §

Maksut

Patentti- ja rekisterihallituksen perimistä maksuista ja toimituskirjoista suoritettavista leimaveroista säädetään erikseen.

7 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

8 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .
Tällä lailla kumotaan patentti- ja rekisteri-

hallituksesta 30 päivänä joulukuuta 1965 an-
nettu laki (749/65) siihen myöhemmin tehtyine
muutoksineen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan
ryhtyä lain täytäntöönpanemiseksi tarpeellisiin
toimenpiteisiin.

2.

Laki**patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Yleissäännös

1 §

Patentti- ja rekisterihallituksen valitusasiat
käsitellään siten kuin tässä laissa säädetään.

Valituslautakunnassa käsiteltävät asiat

2 §

Patentti- ja rekisterihallituksen ratkaistavaksi
säädetyt valitusasiat käsittelee patentti- ja re-
kisterihallituksen valituslautakunta.

3 §

Patentti- ja rekisterihallituksen päätökseen
saa hakea muutosta valittamalla valituslauta-
kuntaan, kun:

- 1) päätöksellä on ratkaistu patenttihakemus
tai muu patenttia koskeva asia;
- 2) päätöksellä on ratkaistu hakemus mallin
rekisteröimisestä tai muu mallia koskeva asia;
- 3) päätöksellä on ratkaistu hakemus integ-
roidun piirin piirimallin rekisteröimisestä tai
muu piirimallia koskeva asia;
- 4) päätöksellä on ratkaistu hakemus hyödyllis-
ysmallin rekisteröimisestä tai muu hyödyllis-
ysmallia koskeva asia;
- 5) päätöksellä on ratkaistu hakemus tavara-
merkin rekisteröimisestä tai muu tavaramerk-
kiä koskeva asia; tai
- 6) päätöksellä on evätty kaupparekisteriin
tehdyn ilmoituksen rekisteröiminen.

Muutoksenhausta patentti- ja rekisterihalli-
tuksen yritysikiinnitysasiassa tekemään päätök-
seen säädetään yritysikiinnityslaisissa (634/84).

4 §

Valitus valituslautakuntaan on tehtävä 60

päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on
saanut tiedon päätöksestä. Saman ajan kulus-
sa valittajan on suoritettava vahvistettu valitus-
maksu uhalla, ettei valitusta oteta tutkittavaksi.

Joka ei säädettyssä ajassa ole tehnyt väitettä
tai vaatimusta toisen tekemän kuulutetun ha-
kemuksen johdosta patenttia tai mallioikeutta
taikka tavaramerkin rekisteröintiä koskevassa
asiassa, ei saa hakea muutosta asiassa annet-
tuun päätökseen.

Joka ei ole tehnyt vaatimusta hyödyllisyys-
mallin tai integroidun piirin piirimallin rekiste-
röinnin julistamisesta mitättömäksi, ei saa ha-
kea muutosta asiassa annettuun päätökseen.

5 §

Valituslautakunnassa on puheenjohtaja ja
kaksi muuta jäsentä. Valituslautakunnan pu-
heenjohtajana toimii sen mukaan kuin asetuk-
sella säädetään patentti- ja rekisterihallituksen
virkamies, jolla on kokemusta tuomarintehtä-
vien hoidosta tai hallintolainkäytöstä. Valitus-
lautakunnan muina jäseninä toimivat sen mu-
kaan kuin asetuksella säädetään valtion virka-
miehet, joilla on ylempi korkeakoulututkinto ja
jotka ovat perehtyneitä teollisoikeuksiin.

Valituslautakunta on päätösvaltainen täysi-
jäsenenä.

6 §

Asiaa valituslautakunnassa käsiteltäessä
noudatetaan laillista oikeudenkäyntijärjestystä.

Jollei asiaa jätetä tutkimatta tai esitettyä
vaatimusta heti hylätä, varataan asianosaiselle,
joka ei ole valittajana, tilaisuus selityksen tai
vastineen antamiseen. Valituslautakunta voi

myös uhkasakolla velvoittaa asianosaisen antamaan selityksensä tai vastineensa.

Asian valmistelusta ja esittelystä valituslautakunnassa säädetään tarkemmin asetuksella. Asetuksella voidaan säätää, että esittelijä voi suorittaa valmistelutehtäviä lautakunnan puolesta. Asetuksella voidaan myös säätää, että asetuksella tarkemmin säädettävät puuttuvat asiakirjajäljennökset voidaan tarvittaessa hankkia asianosaisen kustannuksella.

7 §

Valituslautakunnan istunnossa voidaan toimittaa suullinen käsittely. Suullisessa käsittelyssä voidaan asianosaista kuulustella myös totuusvakuutuksen nojalla sekä todistajia ja asiantuntijoita kuulustella valan tai vakuutuksen nojalla. Erityisestä syystä suullinen käsittely voidaan määrätä toimitettavaksi siinä yleisessä alioikeudessa tai läänioikeudessa, jossa se soveliaimmin käy päinsä.

Valituslautakunnan toimesta todistajana tai asiantuntijana kuullulle henkilölle maksetaan korvaus valtion varoista niiden perusteiden mukaan, jotka ovat voimassa korvauksen suorittamisesta valtion varoista tuomioistuimessa kuullulle todistajalle. Asian päättyessä tulee valituslautakunnan lausua, onko asianosaisten tai jonkun heistä korvattava maksettu määrä valtiolle.

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa käsiteltävät asiat

8 §

Valituslautakunnan päätökseen ja patentti- ja rekisterihallituksen päätökseen sellaisessa asiassa, joka ei kuulu valituslautakunnan käsiteltäväksi, saa, jollei toisin säädetä, hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-

oikeuteen 60 päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä.

Valituslautakunnan päätökseen, jolla todistaja on tuomittu rangaistukseen poissaolosta tai muusta niskoittelusta tai joka koskee korvauksen maksamista todistajalle, haetaan muutosta eri valituksella I momentissa säädettyssä järjestyksessä. Tällainen päätös voidaan valituksesta huolimatta heti panna täytäntöön niin kuin tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen täytäntöönpanosta säädetään.

9 §

Kun patenttia, hyödyllisyysmallioikeutta tai integroidun piirin piirimallia koskevia asioita käsitellään korkeimmassa hallinto-oikeudessa, on niiden käsittelyssä osallisena, laissa säädetyn tuomionvoivan jäsenmäärän lisäksi, kaksi tasavallan presidentin kolmeksi vuodeksi kerrallaan määräämää yli-insinöörineuvosta, joiden tulee olla teknillisen korkeakoulun loppututkinnon suorittaneita ja patenttiasioihin perehtyneitä.

Tarkemmat säännökset

10 §

Asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta.

Voimaantulo- ja siirtymissäännökset

11 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Tämän lain voimaan tullessa patentti- ja rekisterihallituksen valitusosaston käsiteltävänä olevat asiat siirtyvät valituslautakunnan käsiteltäviksi.

3.

Laki**patenttilain 25 ja 72 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun patenttilain (550/67) 25 ja 72 §, sellaisina kuin ne ovat, 25 § 2 heinäkuuta 1975 annetussa laissa (575/71) ja 72 § muutettuna edellä mainitulla lailla ja 10 päivänä toukokuuta 1985 annetulla lailla (387/85), seuraavasti:

25 §

Muutosta 24 §:ssä tarkoitetuissa asioissa haetaan valittamalla patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakuntaan. Valitusmenettelystä ja asian käsittelystä valituslautakunnassa säädetään erikseen.

tettuun lopulliseen päätökseen sekä 42, 71 a tai 71 b §:ssä tarkoitettuun päätökseen haetaan valittamalla patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakuntaan. Valitusmenettelystä ja asian käsittelystä valituslautakunnassa säädetään erikseen.

72 §

Muutosta patenttiviranomaisen tämän lain nojalla antamaan muuhun kuin 24 §:ssä tarkoi-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

4.

Laki**mallioikeuslain 22 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 12 päivänä maaliskuuta 1971 annetun mallioikeuslain (221/71) 22 § seuraavasti:

22 §

Muutosta rekisteriviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan valittamalla patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakuntaan. Valitusmenettelystä ja asian kä-

sittelystä valituslautakunnassa säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

5.

Laki**yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetun lain 29 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin 11 päivänä tammikuuta 1991 annetun lain (32/91) 29 § seuraavasti:

29 §

Valituksen tekeminen

Muutosta rekisteriviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan valittamalla patentti- ja rekisterihallituksen valitus-

lautakuntaan. Valitusmenettelystä ja asian käsittelystä valituslautakunnassa säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

6.

Laki**hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 23 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hyödyllisyysmallioikeudesta 10 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (800/91) 23 § seuraavasti:

23 §

Muutosta rekisteriviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan valittamalla patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakuntaan. Valitusmenettelystä ja asian kä-

sittelystä valituslautakunnassa säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

7.

Laki**tavaramerkkilain 51 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 10 päivänä tammikuuta 1964 annetun tavaramerkkilain (7/64) 51 a §, sellaisena kuin se on 20 päivänä helmikuuta 1976 annetussa laissa (176/76), seuraavasti:

51 a §

Muutosta rekisteriviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan valittamalla patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakuntaan. Valitusmenettelystä ja asian kä-

sittelystä valituslautakunnassa säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

8.

Laki
kaupparekisterilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun kaupparekisterilain (129/79) 29 § sekä *lisätään* lakiin uusi 31 a § seuraavasti:

29 §

Muutoksen hakemisesta rekisteriviranomaisen päätökseen, jolla rekisteröiminen on evätty tai rekisteröinti kumottu, säädetään erikseen.

niistä liiketoimintaa harjoittavista kirjanpito-velvollisista postiosoitteineen, jotka ovat velvolliset toimittamaan patentti- ja rekisterihallitukselle jäljennöksen tilinpäätösasiakirjoistaan.

31 a §

Patentti- ja rekisterihallitus on oikeutettu saamaan verohallitukselta vuosittain tiedon

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 20 päivänä maaliskuuta 1992

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Kauppa- ja teollisuusministeri *Kauko Juhantalo*

3.

Laki**patenttilain 25 ja 72 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun patenttilain (550/87) 25 ja 72 §, sellaisina kuin ne ovat, 25 § 2 heinäkuuta 1975 annetussa laissa (575/71) ja 72 § muutettuna edellä mainitulla lailla ja 10 päivänä toukokuuta 1985 annetulla lailla (387/85), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

25 §

Muutosta 24 §:ssä mainituissa tapauksissa haetaan valittamalla patentti- ja rekisterihallituksen valitusosastoon 60 päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä, sitä päivää lukuun ottamatta. Valittajan on saman ajan kuluessa suoritettava vahvistettu valitusmaksu uhalla, ettei valitusta oteta tutkittavaksi.

Muutosta valitusosaston päätökseen haetaan valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen 60 päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Mitä 22 §:n 5 momentissa on säädetty, on vastaavasti sovellettava asiakirjoihin, jotka annetaan valitusosastolle tai korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

72 §

Muutosta patenttiviranomaisen tämän lain nojalla antamaan muuhun kuin 24 §:ssä tarkoitettuun lopulliseen päätökseen sekä 42, 71 a tai 71 b §:ssä tarkoitettuun päätökseen haetaan valittamalla patentti- ja rekisterihallituksen valitusosastoon 60 päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä, sitä päivää lukuun ottamatta. Valittajan on saman ajan kuluessa suoritettava vahvistettu valitusmaksu uhalla, ettei valitusta oteta tutkittavaksi.

Muutosta valitusosaston päätökseen haetaan valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen 60 päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä, sitä päivää lukuun ottamatta.

25 §

Muutosta 24 §:ssä tarkoitetuissa asioissa haetaan valittamalla patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakuntaan. Valitusmenettelystä ja asian käsittelystä valituslautakunnassa säädetään erikseen.

72 §

Muutosta patenttiviranomaisen tämän lain nojalla antamaan muuhun kuin 24 §:ssä tarkoitettuun lopulliseen päätökseen sekä 42, 71 a tai 71 b §:ssä tarkoitettuun päätökseen haetaan valittamalla patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakuntaan. Valitusmenettelystä ja asian käsittelystä valituslautakunnassa säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

4.

Laki**mallioikeuslain 22 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 12 päivänä maaliskuuta 1971 annetun mallioikeuslain (221/71) 22 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

22 §

Muutosta rekisteriviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan valittamalla patentti- ja rekisterihallituksen valitusosastoon kuudenkymmenen päivän kuluessa siitä päivästä, jona päätös on annettu asianomaiselle tiedoksi. Saman ajan kuluessa on valittajan suoritettava vahvistettu valitusmaksu uhalla, ettei valitusta oteta tutkittavaksi.

Muutosta valitusosaston päätökseen haetaan valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen kuudenkymmenen päivän kuluessa siitä päivästä, jona päätös on annettu asianomaiselle tiedoksi.

Ehdotus

22 §

Muutosta rekisteriviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan valittamalla patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakuntaan. Valitusmenettelystä ja asian käsittelystä valituslautakunnassa säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

5.

Laki**yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetun lain 29 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin 11 päivänä tammikuuta 1991 annetun lain (32/91) 29 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

29 §

Valituksen tekeminen

Muutosta rekisteriviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan valittamalla patentti- ja rekisterihallituksen valitusosastoon 60 päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä. Saman ajan kuluessa valittajan on suoritettava vahvistettu valitusmaksu. Jollei maksua suoriteta määräajassa, ei valitusta oteta tutkittavaksi.

Muutosta valitusosaston päätökseen haetaan valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen 60 päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä.

Ehdotus

29 §

Valituksen tekeminen

Muutosta rekisteriviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan valittamalla patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakuntaan. Valitusmenettelystä ja asian käsittelystä valituslautakunnassa säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

6.

Laki**hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 23 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hyödyllisyysmallioikeudesta 10 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (800/91) 23 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

23 §

Muutosta rekisteriviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan valittamalla patentti- ja rekisterihallituksen valitusosastoon 60 päivän kuluessa siitä päivästä, jona päätös on annettu asianomaiselle tiedoksi. Saman ajan kuluessa valittajan on suoritettava vahvistettu valitusmaksu uhalla, ettei valitusta oteta tutkittavaksi.

Muutosta valitusosaston päätökseen haetaan valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen 60 päivän kuluessa siitä päivästä, jona päätös on annettu asianomaiselle tiedoksi.

23 §

Muutosta rekisteriviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan valittamalla patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakuntaan. Valitusmenettelystä ja asian käsittelystä valituslautakunnassa säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

7.

Laki**tavaramerkkilain 51 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 10 päivänä tammikuuta 1964 annetun tavaramerkkilain (7/64) 51 a §, sellaisena kuin se on 20 päivänä helmikuuta 1976 annetussa laissa (176/76), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

51 a §

Muutosta rekisteriviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan valittamalla patentti- ja rekisterihallituksen valitusosastoon 60 päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä, sitä päivää lukuun ottamatta. Saman ajan kuluessa on valittajan suoritettava vahvistettu valitusmaksu uhalla, ettei valitusta oteta tutkittavaksi.

Muutosta valitusosaston päätökseen haetaan valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen 60 päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on

51 a §

Muutosta rekisteriviranomaisen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan valittamalla patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakuntaan. Valitusmenettelystä ja asian käsittelystä valituslautakunnassa säädetään erikseen.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

saanut tiedon päätöksestä, sitä päivää lukuun
ottamatta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 . _____

8.**Laki****kaupparekisterilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun kaupparekisterilain (129/79) 29 § sekä
lisätään lakiin uusi 31 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus***29 §**

Muutoksen hakemisesta rekisteriviranomaisen päätökseen, jolla rekisteröiminen on evätty, säädetään *patentti- ja rekisterihallituksesta annetussa laissa (749/65)*.

29 §

Muutoksen hakemisesta rekisteriviranomaisen päätökseen, jolla rekisteröiminen on evätty tai rekisteröinti kumottu, säädetään erikseen.

31 a §

Patentti- ja rekisterihallitus on oikeutettu saamaan verohallitukselta vuosittain tiedon niistä liiketoimintaa harjoittavista kirjanpitovelvollisista postiosoitteineen, jotka ovat velvolliset toimittamaan patentti- ja rekisterihallitukselle jäljennöksen tilinpäätösasiakirjoistaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 . _____

Asetus

patentti- ja rekisterihallituksesta

Kauppa- ja teollisuusministerin esittelystä säädetään patentti- ja rekisterihallituksesta päivänä kuuta 199 annettun lain (/) nojalla:

Organisaatio ja tehtävät

1 §

Patentti- ja rekisterihallituksessa on hallinnollinen osasto, patenttiosasto, tavaramerkki- ja mallioikeusosasto sekä kaupparekisteriosasto.

Lisäksi patentti- ja rekisterihallituksessa on kirjasto ja muita yksiköitä. Patentti- ja rekisterihallituksen yhteydessä toimii patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakunta.

Osastojen jakautumisesta yksiköihin ja niiden tehtävistä määrätään työjärjestyksessä. Työjärjestyksessä voidaan määrätä myös osastojen ulkopuolisista yksiköistä.

2 §

Kaupparekisteriasioissa patentti- ja rekisterihallituksen paikallisviranomaisina toimivat maistraatit ja kihlakuntien rekisteritoimistot. Muista alueellisista tehtävistä määrätään tarkemmin työjärjestyksessä.

3 §

Patentti- ja rekisterihallituksen johtokunnan asettaa valtioneuvosto kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Johtokuntaan kuuluu puheenjohtajana patentti- ja rekisterihallituksen pääjohtaja ja enintään viisi muuta jäsentä, joista yksi edustaa viraston henkilöstöä. Pääjohtajan ollessa estyneenä hänen sijaisensa toimii johtokunnan jäsenenä. Valtioneuvosto nimittää yhden jäsenistä varapuheenjohtajaksi.

Kauppa- ja teollisuusministeriö vahvistaa johtokunnan jäsenten palkkiot.

4 §

Johtokunnan tehtävänä on:

- 1) asettaa käytännön tavoitteet patentti- ja rekisterihallituksen toiminnalle sekä päättää sen toimintalinjoista ottaen huomioon virastolle asetetut tavoitteet;
- 2) ohjata ja valvoa virastolle asetettujen tavoitteiden toteuttamista;
- 3) päättää viraston tulo- ja menoarvioehdotuksesta sekä toiminta- ja taloussuunnitelmas- ta;
- 4) antaa ne laitoksen toimivaltaan kuuluvat määräykset ja ohjeet, joita se ei ole siirtänyt pääjohtajan tai viraston muun virkamiehen ratkaistavaksi;
- 5) antaa lausunto pääjohtajan, ylijoh- tajan ja osastopäällikön nimitysasiassa;
- 6) edistää viraston ja sen palvelujen käyttäjien välistä yhteistyötä; sekä
- 7) käsitellä muut viraston kannalta merkittävät asiat, jotka pääjohtaja saattaa johtokun- nan käsiteltäviksi tai jotka se ottaa käsiteltävikseen.

5 §

Johtokunta on päätösvaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja mukaan lukien enem- män kuin puolet jäsenistä on saapuvilla.

Jos johtokunnassa ilmenee erimielisyyttä asi- an ratkaisemisessa, päätetään asia äänestyksel-

lä. Johtokunnan päätökseksi tulee enemmistön kannattama ehdotus ja äänten mennessä tasan se ehdotus, johon kokouksen puheenjohtaja on yhtynyt.

Johtokunta antaa tarkemmat määräykset kokoonkutsumisesta ja asioiden käsittelystä johtokunnassa.

Henkilöstö ja sen tehtävät

6 §

Patentti- ja rekisterihallituksen päällikkönä on pääjohtaja. Hänen apunaan on ylijohtaja, joka toimii pääjohtajan sijaisena.

Patentti- ja rekisterihallituksen hallinnollisen osaston päällikkönä on ylijohtaja. Patenttiosaston, tavaramerkki- ja mallioikeusosaston sekä kaupparekisteriosaston osastopäällikkönä on teollisoikeusneuvos.

Lisäksi patentti- ja rekisterihallituksessa on muuta virkasuhteessa ja työsuopimussuhteessa olevaa henkilökuntaa.

Pääjohtaja sijoittaa muut kuin 2 momentissa mainitut virat patentti- ja rekisterihallitukseen.

7 §

Pääjohtaja johtaa patentti- ja rekisterihallituksen toimintaa sekä vastaa siitä, että virastolle kuuluvat tehtävät hoidetaan tehokkaasti ja taloudellisesti. Hänen tulee seurata yleistä kehitystä viraston toimialalla sekä tehdä aloitteita lainsäädännöllisiksi ja muiksi uudistuksiksi. Hänen tulee myös seurata kansainvälistä kehitystä teollisoikeuden ja sitä lähellä olevilla aloilla. Pääjohtajan tulee vuosittain antaa kauppa- ja teollisuusministeriölle kertomus patentti- ja rekisterihallituksen toiminnasta.

8 §

Ylijohtaja ja osastojen päälliköt avustavat pääjohtajaa viraston johtamisessa.

Viraston johtotehtävissä olevat vastaavat siitä, että heidän johdettavakseen kuuluvalla yksiköllä asetetut tavoitteet saavutetaan tehokkaasti ja taloudellisesti.

Lisäksi esimiehen tehtävänä on:

1) johtaa ja kehittää alansa toimintaa sekä seurata sen kehitystä;

2) vastata yksikkönsä toiminnan ja talouden suunnittelusta;

3) vastata yksikkönsä henkilöstön ja muiden voimavarojen tarkoituksenmukaisesta käytöstä;

4) vastata tehtävänsä edellyttämästä yhteydenpidosta ja tiedotustoiminnasta;

5) vastata yksikkönsä henkilöstön kehittämisestä ja työoloista; sekä

6) edistää henkilöstönsä yhteistyötä.

Asioiden käsittely ja ratkaiseminen

9 §

Patentti- ja rekisterihallitukselle kuuluvat asiat ratkaisee johtokunta, pääjohtaja tai muu virkamies, jolle sellainen toimivalta on työjärjestyksessä tai pääjohtajan päätöksellä annettu.

Asiat, jotka käsitellään johtokunnassa, ratkaistaan esittelystä. Muut asiat ratkaistaan esittelystä, jollei työjärjestyksessä toisin määrätä.

Asioiden ratkaisemisesta patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakunnassa säädetään erikseen.

10 §

Pääjohtaja ratkaisee asiat, joita ei käsitellä johtokunnassa tai patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakunnassa taikka joita hän ei ole työjärjestyksessä tai muutoin siirtänyt muun virkamiehen ratkaistavaksi.

Pääjohtaja voi ottaa yksittäistapauksessa ratkaistavakseen asian, joka muutoin olisi hänen alaisensa ratkaistava.

11 §

Osaston toimialaan kuuluvat periaatteellisesti tai muuten tärkeät asiat käsitellään osastotunnossa siten kuin työjärjestyksessä tarkemmin määrätään.

Virkojen kelpoisuusvaatimukset ja täyttämisen sekä virkavapaus

12 §

Yleisenä kelpoisuusvaatimuksena patentti- ja rekisterihallituksen virkoihin on sellainen taito ja kyky, jota viran menestyksellinen hoitaminen edellyttää.

Pääjohtajalta, ylijohtajalta ja osastopäälliköltä vaaditaan tehtävien edellyttämää käytännössä osoitettua johtamistaitoa.

Lisäksi vaaditaan:

1) pääjohtajalta oikeustieteen kandidaatin tutkinto tai muu virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto sekä hyvää hallinnon ja talouselämän tuntemusta;

2) ylijohdajalta oikeustieteen kandidaatin tutkinto, kokemusta tuomarintehtävissä sekä perehtyneisyyttä hallinnollisiin ja viraston toimialaan kuuluviin tehtäviin;

3) patenttiosaston osastopäälliköltä diplominsinöörin tutkinto tai muu virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto sekä hallinnollista kokemusta ja perehtyneisyyttä toimialaan kuuluviin tehtäviin;

4) tavaramerkki- ja mallioikeusosaston sekä kaupparekisteriosaston osastopäälliköltä oikeustieteen kandidaatin tutkinto tai muu virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto sekä hallinnollista kokemusta ja perehtyneisyyttä toimialaan kuuluviin tehtäviin; sekä

5) toimistopäälliköltä, apulaistoimistopäälliköltä, yli-insinööriltä ja kirjastonhoitajalta virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja perehtyneisyyttä toimialaan kuuluviin tehtäviin.

13 §

Pääjohtajan ja ylijohdajan nimittää tasavallan presidentti valtioneuvoston esityksestä. Osastopäällikön nimittää valtioneuvosto johtokunnan annettua asiasta lausuntonsa. Pääjohtajan ja ylijohdajan virat täytetään niitä haetavaksi julistamatta.

Muun henkilökunnan nimittää tai ottaa pääjohtaja, jollei työjärjestyksessä toisin määrätä.

14 §

Pääjohtajan ollessa estynyt toimii hänen sijaisenaan ylijohdaja tai tämänkin ollessa estynyt kaupparekisteriosaston osastopäällikkö.

Ylijohdajan sijaisena toimii pääjohtajan määräämä virkamies, jollei työjärjestyksessä toisin määrätä.

15 §

Pääjohtajalle ja ylijohdajalle myöntää virka-

vapautta kauppa- ja teollisuusministeriö. Virkavapauden, joka kestää yli vuoden eikä perustu lakiin tai virkaehtosopimukseen, myöntää kuitenkin valtioneuvosto.

Osastopäällikölle virkavapauden myöntää pääjohtaja. Virkavapauden, joka kestää yli vuoden eikä perustu lakiin tai virkaehtosopimukseen, myöntää kuitenkin kauppa- ja teollisuusministeriö.

Virkavapauden myöntämisestä muille virkamiehille ja viran hoitamisesta virkavapauden aikana määrätään työjärjestyksessä.

Erinäisiä säännöksiä

16 §

Pääjohtajaa, ylijohdajaa ja osastopäällikköä syytetään virkavirheestä Helsingin hovioikeudessa.

17 §

Tarkemmat määräykset organisaatiosta, toimintayksiköiden ja henkilöstön tehtävistä ja itsenäisestä ratkaisuvallasta sekä asioiden käsittelemisestä ja viraston toiminnan muusta järjestelystä annetaan työjärjestyksessä.

Työjärjestyksen vahvistaa pääjohtaja.

18 §

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tällä asetuksella kumotaan patentti- ja rekisterihallituksesta 19 päivänä maaliskuuta 1982 annettu asetus (213/82) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Pääjohtaja, ylijohdaja ja osastopäälliköt toimivat tässä asetuksessa tarkoitettuna viraston johtokuntana, kunnes valtioneuvosto on nimitänyt 3 §:ssä tarkoitettut johtokunnan jäsenet.

Asetus

patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä

Kauppa- ja teollisuusministerin esittelystä säädetään patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä päivänä _____ kuuta 199 _____ annetun lain (/) nojalla:

1 §

Patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakunnan puheenjohtajana toimii patentti- ja rekisterihallituksen pääjohtaja, ylijohtaja tai osastopäällikkö sen mukaan kuin pääjohtaja määrää.

Valituslautakunnan jäsenenä voivat olla:

1) patenttiasioita, integroidun piirin piirimalia koskevia asioita tai hyödyllisyysmallioikeusasioita käsiteltäessä patenttiosaston osastopäällikkö ja apulaisosastopäällikkö, teknillisten toimistojen toimistopäällikkö, valituslautakuntaan nimitetty yli-insinööri ja muu valtion virkamies, jolla on patentti- ja rekisterihallituksen valitusasioiden käsittelystä annetun lain (/) 5 §:ssä säädetty pätevyys; sekä

2) tavaramerkki-, mallioikeus- tai kaupparekisteriasioita käsiteltäessä hallinnollisen osaston, tavaramerkki- ja mallioikeusosaston ja kaupparekisteriosaston osastopäällikkö ja apulaisosastopäällikkö sekä edellä mainituissa osastoissa olevien toimistojen toimisto- ja jaostopäälliköt, valituslautakuntaan nimitetty toimistopäällikkö ja muu valtion virkamies, jolla on 1 kohdassa tarkoitettu pätevyys.

Valituslautakunnan jäsenet kutsuu istuntoon puheenjohtaja.

2 §

Asian esittelijänä valituslautakunnan istunnossa toimii puheenjohtajan määräämä jäsen tai puheenjohtajan määräämä muu virkamies.

Esittelijä voi valituslautakunnan puolesta vaatia vastineita, selityksiä ja lausuntoja sekä hankkia asian ratkaisemista varten tarpeellista muuta vastaavaa selvitystä.

Valituslautakunnan sihteerinä ja pöytäkirjan

pitäjänä toimii puheenjohtajan määräämä virkamies.

Pöytäkirjan allekirjoittavat puheenjohtaja ja pöytäkirjan pitäjä. Jos esittelijänä toimii valituslautakunnan jäsen, allekirjoittavat pöytäkirjan esittelijäjäsen ja pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja katsotaan tarkistetuksi, kun se on allekirjoitettu. Toimituskirjan allekirjoittavat puheenjohtaja ja esittelijä.

3 §

Milloin patentti- ja rekisterihallitukselta pyydetään lausuntoa asiasta, jonka valituslautakunta on ratkaissut, valituslautakunnan tulee, mikäli mahdollista, antaa lausuntonsa siinä kokoonpanossa, jossa ratkaisu on tehty.

4 §

Muutoksenhaku- ja muut kirjelmät on toimitettava valituslautakunnalle kolmena kappaleena.

Jollei 1 momentissa mainittuja asiakirjoja ole toimitettu kolmena kappaleena, hankitaan puuttuvat jäljennökset tarvittaessa asianosaisen kustannuksella.

5 §

Valituslautakunta vahvistaa itselleen tarvittaessa työjärjestyksen.

6 §

Tämä asetus tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 199 _____.

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.